

Wiadomości różne Cudzoziemskie z Poczty extraordynaryjnej Cesarskiej, z Krakowa de data 31. Ianuarij 1688.

Wszystkie Listy Włoskie osobliwie Weneckie/ nawet y te co od Ratusza przychodzą przyniosły nam Confirmacya/ de mutatione Gubernij Ottomani, iako sie to iuż Przefta Poczta rzetelnie opisalo/ teraz tylko przydąć poszczególna/ że ten nowy Sultan Suliman nie jest Osoba ad Gubernium Politicum, bo w nim nie ma iudicium y experientię w rzeczach/ ani Praxim in rebus Militaribus, ponieważ przeszło czterdziest lat/ znaydował się zamknięty in serailio: ale iako Turcy superstitioni, iednakowo wierzą w dobrych y złych/ mając sobie za augurium głupie/ że to imię Sulimana sławne zdawała będąc szczęśliwe oznaczać sobie zasad dobrze/ y przez ten sposób zachęcać Populum consternatum do Woyny/ który na ten czas widział swoja ruiny. O nowym zaś Rzymie Bracie przeszego Wezyera/ co był Rāndiey dostał/ wszyscy się zgadzają/ że jest człowiek wielce wzony/ łagodny/ versatus wrozych naukach/ y przyjaciel Chrześcianom: ten persuaduje mocno/ aby Poszczególnie starać się o pokój z Chrześcianami/ czemu się drudzy Ministri Porty Ottomanskiej sprzeciwiają/ y stanęły na wielkim Dywanie/ aby rozesłać po Provinciach Ministros, ktorzyby exigere mogli od każdego polskiego substanckę za Wiare y Oyczysne na Wojsko/ y żeby ze trzech Turków jeden się zaciągnął przeciwko Chrześcianom. Takowe jednak założysły Tureckie nie wszyscy im wchodzą/ bo z Azyey nie tylko pieniedzy ale y ludzi y Provinciów nie wydają/ gdzie rebelie nie wstają. W Cyprze też/ y tam Populus subministrare niechce żadnej rzeczy/ Bassowie y Komendanci w wielkim strachu y niebespieczenstwie znaydują się/ zamknięci po Fortecach pro securitate Osób swoich/ a do tego/ gdy nowa forma nastala Gubernij Ottomanici, iż żadnego posłuszeństwa nie czynią staryznie. Commercium wszelkie całkowite zruinowane/ y drogosc niesłychana znova nastapiela.

W Constantynopolu/ atrium publicum exhaustum, niemoga zatrzymanych załug Wojsku zapłacić/ ani też za ciągnąc Wojska; iako potrzeba wynosi Monarchiey Tureckiey.

W Rzymie nietylko nie sa wspokoione differentie Lawardynā Postā Francuskiego/ ale co raz wiekse wzych interesach zachodzą trudności/ kiedy iuż przyszło do Excommunicati przybicia założyń tegoż Posta/ oto/ że na Jutro w Dzien Bożego Narodzenia w Kościele Świętego Ludwika na Labożeństwo przyjęty był y Ceremonia Posel/ wydał manifestum in scripto y porozsiał wsyskimi Kardynałom/ którym dał Pontifex interdiceret huic Ecclesia, protestując sis de nullitate tey Excommunicati/ y iesliby go kto nie sadował należycie/ tedy takowe sprawy mogą pociągnąć za sobą/ iż ta konfuzja/ ktorej sie będzie umial wzmnieć Król Francuski: poniekąd takowy Manifest jedni przyjeli/ a drudzy zaokna wyrzuili.

Listy Węgierskie to jest z Preßpurku przyniosły nam wiadomość o uwolnieniu z Kataru Cesarza J. Mocci/ który jeszcze zatrzymał się był przez kilka dni w tamtej Resydencji/ dla zupełnego wspokojenia interesów Węgierskich/ o które jeszcze suplikowali status & Ordines Regni Vagariat, y gdy tandem zakończone zostały/ wrócił się Szczęśliwie do Wiednia.

Confirmatur załatwne/ że Præsidium tego co 3 Agriey/niechcieli Turcy przyjać do Węgry/ i musiało się wrócić ku Tokaiowi dla nazad przesiedla Rzeki Cisy/ aby ich tym sposobem dalej odprowadzili Cesarscy/ przydawły im wiecę ludzi dla obrony od Węgrow/ ktorzy ich chcieli rozbici. A że blisko Mungaczā Cesarscy wbiegli pewne miano województw/ opuszczonych/ y bez nadziej sukursu/ poczeli traktować o poddanie tey Fortalicium przez co jeszcze lepiej scisłonić ta Fortecę zostały/ tedy widząc sis byc Fortecy/ y niektorzy iuż sam głoszą/ żeby sis iuż miała przez aktord poddać Generaldom/ wprzod bowiem z tamtad wcielko czterdziestu Niemcow y dobrą częśc Węgrow/ y dla bontow wielkich między żołnierzami/ ktorzy przeciwko staryznie powstali/ musieli sie radzić nie radzi poddać/ ale jeszcze o tym czekamy dalszej pewności.

Przeitero listy Tekielego do Tekielini/ w których pisali/ że sie iuż nie spodziewał wiecę sukursów od Turków/ ale zkoł inad; y je prochu na trzydziestu dniach nastąpił/ wyprawił do Fortecy; na który Cesarscy zatowali.

Ex Alba

Ex Alba Regali kilkanaście Osob tak Polskich iako Tureckich uciekło bylo do Cesarskich / ktorzy reculerunt, co dalej o wielej mizerie tamtey Fortecy / przydąsac / że za panowania nowego Sultana y wspanich Ministrow Porty Ottomanskiej Wojska Tureckie laczły sie pod Constantinopolem. General Aspremont pisze / że się mu skończyło ubiec Peteruaradnum, a potym Präsidium Tureckie w Jłoku wyciął / gdzie iuz był defectus prouiantow / a gdy Turcy koniecznie starali sie wyprowadzić kilkudziesiat wozow prouiantow / na ten czas Orawianie co przed tym wojovali przy Turku / wderzywsi na nich / nietylko odbili ten prouiant / ale tez trzydziest'i y kilka głow zabitych y czterdziest'i dziewięć żywem / z jednym Aga y wielu koni / do Peterwarady mu przyprowadzili / y tak przycznie Turkow zniszczyć y to miejsce Jłok / Tenże General Aspremont obiecuje sobie dalsze sukcesy jeśli mu dodadzą ludzi o których prosi.

Nieodmienni sie ex turcyā ktoru uczynił Lebieni ze swoimi wsparzami y Turkami z Lisą y z Wielkiego Warady / we tacy tysiace / kiedy weszły kraj aż pod sam Debreszyn / nietylko zruinowały / ale y planu chłopstwego nabrały.

Z Sławoniey to tylko słychać / że Turcy co byli przedtem / resolwovali sie do przechodzenia Rzeki Siwy / teraz tuż zaniechali / widząc że daremna ich była impreza: ale przecie in fronte Sclauonia do niektórych Fortec spradowane sa Działi ich / o których słychać było puł / powiedają / że to tryumf był względem nowo obranego Sultanat.

Wiadomość nayswieższa ktoru była ex Alba Regali v Cesarsz J. M. to tylko reculit, że w tej Fortecy consternatio in populo nie wstała / y wielka penurya względem żywoności / powstawała przeciwko starożytnie / gdzie jednak mogą naprawić się Cesarskim / nieopuszczająca okazy / niedawno ludziom Circuli Suevię. Którzy ex Transiluania do pobliskich Wesprunu y Alba Regalis, kraju przysłali / wypadły trzy choragi wie Tureckie ex Alba Regali, tak ich incommodowali natarczywie / że się im ledwo ognali / ale przecie ci Szwabowie zatrwały kilku żywem Turków / ci affirmant, o wieleki nedzy w tejże Fortecy / przeto mają nadzieję Cesarscy / że się dugo trzymać niebedzie mogli.

Do Wiednia Kuryer przybiezał z wiadomością z Kolna o Elekcji za Coadiutatora na Arcybiskupstwo Colenskie Elekcję Kardynala Finszymberta / lubo directe Summous Pontifex, inhibicja postul Kapitułe Colenskiej ad hanc Electionem, spowisała co jednak Króla Francuskiego actiuitas.

W Madridzie publiczna Bulla Sedis Apostolice na Crucjata / zwyczajna na Woyne przeciwko Poganistwu. aby to Pan Bog żeby y tu wnas stanęła takowa Crucjata / aby była nie równie liczniejsza y potrzebniejsza niżli Hiszpaniela.

Z Paryża verificatur wiadomość iz Monsieur di Anfreuil że swois swadra okresem / spotkał sie był z jednym z Corsarow Aldzierynskich na Morzach Sardenskich / na którym było trzydziest'i y sesc Dział y trzysta ludzi / tak potemnie wderzał nan / że chociaż był czas nie potem dla niego / postaramu zniósł go / y sto osmdziesiat Poganistw żywem nabrał że cterdziesta sescia Niewolników Chrześcijańskich / których wrognili / miedzy którymi było naywiecy Francuzow.

Do Paryża z Constantynopola przyśła wiadomość o nieustawiających wielkich Confuzyach w tamtym Mieście / takdalece / że Ministri extranei Principum, miedzy sobą ses Eretnie postanowili / aby się retyrować z tamtad / gdyż obawiali się Generalnego tumultu / podczas którego niebytoby respektu na żadnych Cudzoziemcow.

ARCHIV
MICHAIŁA MALISZKIEWICZOW

MICHAIŁA MALISZKIEWICZA

23/2022/02/23